

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

HASUDER BASIN AÇIKLAMASI

Çocuklara Karşı Gerçek Sorumluluğumuz: 23 Nisan

Mustafa Kemal Atatürk tarafından çocuklara armağan edilen ve dünyada tek çocuk bayramı olan 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, çocuklara verilen değerin ve onların sağlıklı, güvenli ve eşit koşullarda büyüme hakkının simgesidir. Ancak ne yazık ki ülkemizdeki çocuklar bu haklara tümüyle sahip değildir.

Türkiye’de çocuk ve ergenler nüfusun yaklaşık üçte birini oluşturmasına rağmen, mevcut göstergeler çocuk sağlığı ve refahı açısından önemli sorunlara işaret etmektedir. Türkiye’de 2024 yılı bebek ölüm hızının binde 10, beş yaş altı ölüm hızının binde 11 ile gelişmiş ölkelerin hızlarından 3-4 kat fazla olması ve ölüm nedenlerinin prematürite, doğum asfiksisi, doğum travmaları ve bulaşıcı hastalıklar gibi önlenebilir nedenlerle olması Türkiye’nin bebek ve çocuk ölümlerini azaltmada yeterince başarılı olamadığını göstermektedir. Önlenabilir nedenlere bağlı bebek ve çocuk ölümleri, yaygın bulaşıcı hastalıklar ve artan obezite oranları çocuk sağlığının hâlâ ciddi riskler altında olduğunu göstermektedir.

Çocuk sağlığının en önemli belirleyicilerinden biri olan eğitim alanında da kaygı verici gelişmeler yaşanmaktadır. Ülkemizde son günlerde yaşanan okul baskınları ve şiddet olayları durumun ciddiyetini göstermektedir. Türkiye’de 2020 ile 2025 yılları karşılaştırıldığında, toplam okul sayısının %10 oranında arttığı görölmektedir. 2025 yılı itibarıyla toplam okul sayısı 74.036 olup, bunun %20’sini özel okullar oluşturmaktadır. Ancak okul sayısındaki artışa rağmen ortaokul ve lise kademelerinde sırasıyla %1 ve %4 oranlarında azalma kaydedilmiştir. Eğitimde sürekliliğin zayıfladığını gösteren bu durumun en ağır sonuçları çocuk işçiliğinde artış ve kız çocuklarında erken yaşta ve zorla evlendirmelerdir. Nitekim son yıllarda çocukların işgücüne katılım oranındaki artış, eğitim yerine çalışma yaşamına yönlendirildiklerini ortaya koymaktadır. Ayrıca dijital teknolojilerin yaygınlaşmasıyla birlikte çocuklar yeni fırsatların yanı sıra yeni risklerle de karşı karşıyadır. Ek olarak, güvenli dijital ortamların sağlanması artık çocuk sağlığının ayrılmaz bir parçasıdır. Son günlerde okullarda gerçekte şiddet olaylarının temelinde bu sorunun da payı vardır.

Ülkemizde çocukların beslenme sorunları da çift yönlü bir yük oluşturmaktadır: Bir yanda obezite artarken, diğer yanda bodurluk gibi yaşa göre kısa boylu olma durumu özellikle sosyoekonomik eşitsizliklerle bağlantılı olarak varlığını sürdürmektedir. Bu durum, çocuklara yönelik toplum tabanlı ve okul odaklı beslenme politikalarının gerekliliğini açıkça ortaya koymaktadır. Çocuklarımıza okullarda en azından bir öğün ücretsiz öğle yemeği sağlanması her açıdan büyük yarar sağlayacaktır.

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

Tüm bu bulgular birlikte değerlendirildiğinde, çocuk sağlığı ile eğitime erişim arasındaki ilişkinin ayrılmaz bir bütün olduğu açıkça görölmektedir. Eğitime erişimin sınırlı olduğu durumlarda sağlık eğitsizlikleri derinleşmekte ve çocukların yaşam kalitesi ciddi biçimde etkilenmektedir. Bu nedenle okullaşma oranlarının artırılması ve eğitimde sürekliliğin sağlanması, yalnızca bir eğitim politikası değil, aynı zamanda bir halk sağlığı önceliği olarak ele alınmalıdır.

23 Nisan'ın taşıdığı anlam, çocuklara bir bayram armağan etmekten çok daha ötesini ifade eder. Bu bayramın gerçek karşılığı; her çocuğun sağlıklı, güvenli ve eğit koşullarda büyüyebildiği bir toplumsal düzenin kurulmasıdır. Çünkü çocuklar yalnızca geleceğin değil, bugünün de en önemli öznesidir. Onları korumak, yalnızca bir sorumluluk değil; aynı zamanda bir toplumun kendi geleceğine sahip çıkma iradesidir.

Kamuoyuna sayęıyla duyurulur.

HASUDER